

Reģionu komitejas atzinums "Tematiska stratēģija par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu"

(2007/C 146/06)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē Komisijas tematisko stratēģiju, jo tai raksturīga integrēta un visaptveroša pieeja ar pesticīdu lietošanu saistītajiem jautājumiem, un šāda pieeja sekmē labāku vides aizsardzību minētajā jomā;
- pauž bažas par to, ka līdzšinējais regulējums nav bijis pietiekams, lai nepieļautu, ka jau gadiem ilgi palielinās pesticīdu atlieku daudzums pārtikā; tādēļ pozitīvi vērtē to, ka tematiskajā stratēģijā paredzēts stingrāk uzraudzīt pesticīdu atlieku daudzumu pārtikā;
- uzskata, ka ierosinātajā iedalījumā zonās, ko paredz priekšlikums regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, nav pietiekami ņemti vērā zonu teritorijā pastāvošie ģeoloģiskie, ģeogrāfiskie un hidroloģiskie apstākļi. Tā kā tie nav vienādi, atšķiras bīstamu pesticīdu perkolācijas un izskalošanās risks, un tam būtu jāatspoguļojas regulējumā; izsaka nožēlu par to, ka, veicot iedalījumu zonās, nav ņemti vērā pašreiz dalībvalstīs spēkā esošie pesticīdu lietošanu regulējošie standarti. Ja iedalījums zonās tiks saglabāts, tad katra zona vismaz būtu jāiedala vairākās vienībās;
- uzskata, ka Komisijas ierosinājums par pesticīdu obligātu savstarpēju zonālo atzīšanu nav ideāls risinājums, jo tādējādi var palielināties virszemes ūdeņu piesārņojums ar pesticīdiem;
- uzskata, ka Regulas COM(2006) 388 juridiskais pamatojums ir jāpaplašina, tajā iekļaujot arī atsauci uz EK Līguma 175. pantu, kas attiecas uz vides aizsardzību;
- aicina izvirzīt kvantitatīvus pesticīdu patēriņa samazināšanas mērķus.

REĢIONU KOMITEJA,

nemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai "Tematiska stratēģija par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu" (COM(2006) 372 galīgā redakcija), Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai (COM(2006) 373 galīgā redakcija — 2006/0132 (COD)) un Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)),

nemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 12. jūlija lēmumu konsultēt ar RK par minētajiem dokumentiem saskaņā ar EK Līguma 265. panta 3. punktu (COM(2006) 372 galīgā redakcija), kā arī saskaņā ar EK Līguma 175. panta 1. punktu un 265. panta 1. punktu (COM(2006) 373 galīgā redakcija — 2006/0132 (COD)) un atbilstīgi EK Līguma 152. panta 4. punktam un 265. panta 1. punktam (COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)),

nemot vērā Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzticēt Ilgtspējīgas attīstības komisijai izstrādāt atzinumu par minētajiem dokumentiem,

nemot vērā tās atzinumu par tematu "Komisijas priekšlikums Padomes Direktīvai, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā" (COM(1997) 49 galīgā redakcija — CdR 171/97 fin (1)),

nemot vērā 2006. gada 6. decembrī pieņemto atzinumu par tematu "Komisijas paziņojums: Kā apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos līdz 2010. gadam un turpmāk", COM (2006) 216 galīgā redakcija — CdR 159/2006 fin,

nemot vērā Ilgtspējīgas attīstības komisijas 2006. gada 27. novembrī pieņemto atzinuma projektu (CdR 316/2006 rev. 1) (ziņotājs — Bjørn Dahl kgs, Roskildes mērs (DK, ALDE)),

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), vienbalsīgi pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas viedoklis

Vispārīgas piezīmes

Reģionu komiteja

1.1 **atzinīgi vērtē** Komisijas tematisko stratēģiju, jo tai raksturīga integrēta un visaptveroša pieeja ar pesticīdu lietošanu saistītajiem jautājumiem, un šāda pieeja sekmē labāku vides aizsardzību minētajā jomā;

1.2 **pozitīvi vērtē** to, ka Komisija nepārtraukti atjauno Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes procedūras un funkcijas. Tādējādi tiek panākts, ka ES regulējums attiecīgajā jomā atbilst jaunākajiem zinātnes atklājumiem, un tam ir pozitīva ietekme uz vidi un iedzīvotāju veselību;

1.3 **atbalsta** tematiskās stratēģijas mērķus, proti, augstāka vides un iedzīvotāju veselības aizsardzības līmeņa nodrošināšanu, ierobežojot pesticīdu lietošanu un veicinot pētījumus par nekaitīgākām alternatīvām;

1.4 **piekrīt tam**, ka noteikumi par datu aizsardzību nav jāattiecinā uz tādiem datiem, kas iegūti, veicot izmēģinājumus ar dzīvniekiem. Tādējādi tiks panākts, ka izmēģinājumus neatkārtos bez vajadzības, un šādu izmēģinājumu skaits tiks pēc iespējas samazināts;

(1) OVC 180, 11.6.1998, 38. lpp.

1.5 **pozitīvi vērtē** to, ka tematiskajā stratēģijā būs noteiktas pamatnostādnes tieši pesticīdu lietošanas jomā; līdzšinējais Kopienas regulējums šajā jomā nav bijis pietiekams;

1.6 **atzinīgi vērtē** to, ka stratēģijā ir paredzēti uzraudzības un pārskatu sniegšanas instrumenti, lai uzraudzītu dalībvalstu panākto progresu tematiskās stratēģijas mērķu sasniegšanā;

1.7 **atzīst**, ka saprātīga pesticīdu lietošana ievērojami paliecinā ražīgumu, kā tas ir norādīts arī Komisijas izstrādātajā ietekmes novērtējumā (SEC(2006) 894), tomēr **atzīst** arī to, ka šādu produktu izmantošana joprojām negatīvi ietekmē vidi;

1.8 **atzīst arī to**, ka pesticīdu nozare ir svarīgs darba devējs ES, jo šajā nozarē kopumā ir aptuveni 26 000 darbavietu; **tādēļ atzinīgi vērtē** to, ka saskaņā ar ietekmes novērtējumu, īstenojot tematisko stratēģiju, minētajā nozarē tiks izveidotas vēl 3 000 darbavietu un lauksaimniecības nozarē tiks papildus iegūti vismaz 380 miljoni EUR, kā arī atzinīgi vērtē to, ka tematiskā stratēģija kopumā atbilst Lisabonas stratēģijas mērķiem;

1.9 **atzinīgi vērtē** to, ka stratēģijas mērķis ir uzlabot pesticīdu lietošanas drošību, proti, ir paredzēts pārbaudīt un sertificēt aprīkojumu un pieprasīt, lai pesticīdus uzglabātu drošā veidā, kā arī paredzēts sekmēt izplatītāju un profesionālu lietotāju apmācības iniciatīvas. Tādējādi uzlabosies pesticīdu lietošanas efektivitāte, un ieguvējas būs visas iesaistītās puses;

1.10 **pauž bažas** par to, ka līdzšinējais regulējums nav bijis pietiekams, lai nepieļautu, ka jau gadiem ilgi palielinās pesticīdu atlieku daudzums pārtikā; **tādēļ pozitīvi vērtē** to, ka tematiskajā stratēģijā paredzēts stingrāk uzraudzīt pesticīdu atlieku daudzumu pārtikā; uzstājīgi aicina rūpīgi pārbaudīt, vai ir pesticīdu pārpalikums importētā pārtikā un lopbarībā, jo īpaši — tādā, kas importēta no valstīm, kur pesticīdu lietošanas ierobežojumi, iespējams, ir ne tik stingri;

1.11 **pozitīvi vērtē** to, ka priekšlikumā Direktīvai, ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanā, ir atsauces uz Ūdens pamatdirektīvu. Tādējādi tiks nodrošināta ES centienu saskaņotība vides aizsardzības jomā; **tādēļ aicina** atsaukties uz Ūdens pamatdirektīvu arī priekšlikumā Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū;

1.12 **pilnībā izprot** Komisijas vēlmi veicināt konkurenci, dinamismu un brīvo tirdzniecību Eiropas Savienībā. Tomēr uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai tematiskajā stratēģijā par pesticīdu lietošanu galvenais atskaites punkts būtu vides un iedzīvotāju veselības aizsardzība; **vēlas pievērst uzmanību tam**, ka iespēja dzert augstas kvalitātes ūdeni tieši no ūdens krāna ir saistīta ar labāku dzīves kvalitāti; **pievērs uzmanību arī tam**, ka, pārvadājot pudelēs pildītu dzeramo ūdeni (šāda prakse pašreiz tiek pieņemta), resursi netiek izmantoti lietderīgi;

1.13 **tādēļ uzskata**, ka priekšlikumā regulai ietvertais ierosinājums par pesticīdu obligātu savstarpēju atzīšanu trīs apstiprināšanas zonās neapšaubāmi izraisīs pašreizējā regulējuma pasliktināšanos. Vienā zonā ietilpstošās dalībvalstīs ir atšķirīgi apstākļi, tādēļ dažas dalībvalstis joprojām varēs aizstāvēt savas tiesības īstenot stingrākus standartus. Piemēram, vairākās dalībvalstīs neapstrādātu gruntsūdeni izmanto kā dzeramo ūdeni. Ja piespiedu kārtā ieviestu līdz šim aizliegtus pesticīdus, minētā prakse būtu apdraudēta, un tas ietekmētu vietējo un reģionālo pašvaldību un dalībvalstu ekonomiku; **vēlas pievērst uzmanību tam**, ka iespēja dzert augstas kvalitātes ūdeni tieši no ūdens krāna ir saistīta ar labāku dzīves kvalitāti;

2. Reģionu komitejas ieteikumi

2.1 Reģionu komiteja **uzskata**, ka ierosinātajā iedalījumā zonās nav pietiekami ņemti vērā zonu teritorijā pastāvošie ģeoloģiskie, ģeogrāfiskie un hidroloģiskie apstākļi. Tā kā tie nav vienādi, atšķiras bīstamu pesticīdu perkolācijas un izskalošanās risks, un tam būtu jāatspoguļojas regulējumā; **izsaka nožēlu** par to, ka, veicot iedalījumu zonās, nav ņemti vērā pašreiz dalībvalstīs spēkā esošie pesticīdu lietošanu regulējošie standarti. Ja iedalījums zonās tiks saglabāts, tad katra zona vismaz būtu jāiedala vairākās vienībās. Ja iedalījums zonās tiks apstiprināts, tad jāatrod veids, kā, pietiekami aizsargājot patērētājus un vidi, nodrošināt augu aizsardzības produktu lietošanas atļauju savstar-

pēja atzīšana reģionos, kas atrodas kaimiņos, tomēr iedalīti atšķirīgās zonās;

2.2 **uzskata**, ka Komisijas ierosinājums par pesticīdu obligātu savstarpēju zonālo atzīšanu nav ideāls risinājums, jo tādējādi var palielināties virszemes ūdeņu piesārņojums ar pesticīdiem. Tādējādi tiktu apdraudēti ūdensorganismi un dažos gadījumos arī putni un mugurkaulnieki, kas dzīvot tikai kādā konkrētā reģionā; **uzskata**, ka minētā pieeja neatbilst Ūdens pamatdirektīvas vispārīgajām prasībām nepasliktināt ūdens resursu stāvokli;

2.3 **uzskata**, ka mērķi, ko paredzēts sasniegt ar savstarpējas atzīšanas palīdzību, ir iespējams sasniegt arī citā veidā, proti, īstenojot aktīvāku sadarbību un informācijas apmaiņu starp zonās ietilpstošajām dalībvalstīm un ātri izskatot jautājumu par tādu līdzekļu atzīšanu, kas ir atzīti kādā citā no attiecīgajā zonā ietilpstošām valstīm; **tādēļ uzskata**, ka pesticīdu obligāta savstarpēja atzīšana ir nelietderīga; **uzskata**, ka gadījumā, ja prasība par savstarpēju atzīšanu tiks saglabāta, noteikti būtu dziļāk jāizpēta zonālā iedalījuma sekas;

2.4 **aicina** noteikt stingrākus vides aizsardzības kritērijus, proti, paaugstināt tos kritērijus, kas nav pietiekami, lai saglabātu pašreizējo augsto aizsardzības līmeni; tomēr **piekrīt**, ka ir jāievieš kritēriji aktīvo vielu apstiprināšanai. Šie kritēriji ir pietiekami stingri, lai nerastos kaitējums veselībai;

2.5 **uzskata**, ka Regulas COM(2006) 388 juridiskais pamatojums ir jāpaplašina, tajā iekļaujot arī atsauci uz EK Līguma 175. pantu, kas attiecas uz vides aizsardzību. Tam būs nozīme saistībā ar gaidāmajiem jautājumiem par regulas interpretāciju, kā arī saistībā ar dalībvalstu pasākumiem vides aizsardzības jomā;

2.6 **piekrīt**, ka ir jāievieš princips, ka daži augu aizsardzības līdzekļi jāaizstāj ar mazāk bīstamiem augu aizsardzības līdzekļiem vai metodēm, kas nav ķīmiskas;

2.7 **aicina** izstrādāt iespējamo aizstājēju izvēles kritērijus, lai būtu iespējams aizstāt vairāk vielu. Jāizstrādā arī noteikumi, lai dalībvalstis varētu aizstāt augu aizsardzības līdzekļus, pamatojoties uz to sastāvā ietilpstošo palīgvielu īpašību izvērtējumu;

2.8 **aicina** minētajā regulā konsekventi pieskaitīt paaugstināta riska grupai tos pesticīdus, kas var iesūkties gruntsūdeņos;

2.9 **aicina** atteikties no principa, ka pēc apstiprinājuma pirmās atjaunošanas, ko veic pēc 10 gadiem, aktīvo vielu un augu aizsardzības līdzekļu apstiprinājuma periods ir neierobežots. Šāds noteikums negatīvi ietekmētu vidi un iedzīvotāju veselību, jo netiktu veikta apstiprinājuma atjaunošana gadījumā, ja, piemēram, tiktu ieviestas jaunas prasības attiecībā uz sniedzamajiem datiem vai jaunas vielu novērtējuma pamatnostādnes;

2.10 **iebilst pret** to, ka tiek ieviesta atvieglota apstiprināšanas procedūra augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur “zema bīstamības līmeņa” aktīvās vielas. Visi augu aizsardzības līdzekļi zināmā mērā var apdraudēt cilvēkus un līdzsvaru dabā, tādēļ tiem ir jāpiemēro pilna apstiprināšanas procedūra;

2.11 **iesaka** pesticīdu pārdošanu un izplatīšanu veikt sertificēta speciālista vai kompetenta mediķa uzraudzībā;

2.12 **aicina** izvirzīt kvantitatīvus pesticīdu patēriņa samazināšanas mērķus saskaņā ar Sestās vides rīcības programmas ieteikumiem un veicināt tādas ražošanas metodes, kur pesticīdus izmanto maz vai tie vispār netiek izmantoti, kā, piemēram, bioloģiskajā lauksaimniecībā;

2.13 **aicina** regulas 21. pantā un 43. pantā iekļaut tiešu atsauci uz Ūdens pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu;

2.14 **atzinīgi vērtē** to, ka tematiskās stratēģijas izstrādes gaitā notikusi plaša apspriešanās, kurā bija iesaistītas vietējās un reģionālās pašvaldības; **aicina** iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības arī tematiskās stratēģijas ekspertu grupā, kuras uzdevums ir konsultāciju sniegšana par paraugpraksi un tematiskās stratēģijas īstenošanas izvērtējums. Vietējās un reģionālās pašvaldības būtu jāiesaista arī valsts rīcības plānu izstrādē un īstenošanā. Tā kā vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir īpašas zināšanas par vietējiem apstākļiem, tās šajos forumos, kuros būtu jāiesaista arī pilsoniskā sabiedrība, var sniegt vērtīgu ieguldījumu.

1. ieteikums

Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū 30. pants

COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)

Eiropas Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
30. pants Saturs	30. pants Saturs
<p>1. Atļaujā nosaka, kādām kultūrām un kādiem mērķiem augu aizsardzības līdzekli drīkst izmantot.</p> <p>2. Atļaujā nosaka prasības, kas attiecas uz augu aizsardzības līdzekļa laišanu tirgū un izmantošanu. Šīs prasības ietver izmantošanas nosacījumus, kas nepieciešami, lai atbilstu nosacījumiem un prasībām, kas ietvertas regulā, ar kuru apstiprina aktīvās vielas, drošinātāji un sinerģistus. Atļauja ietver augu aizsardzības klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK nozīmē.</p> <p>3. 2. punktā minētās prasības var ietvert:</p> <p>(a) līdzekļa ierobežojumu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļa izplatīšanu un izmantošanu, lai aizsargātu attiecīgo izplatītāju, izmantotāju un strādājošo veselību;</p> <p>(b) pienākumu informēt kaimiņus, kas var tikt pakļauti izsmidzinātajai vielai pirms līdzekļa izmantošanas un kas ir izteikuši lūgumu pēc šādas informācijas.</p>	<p>1. Atļaujā nosaka, kādām kultūrām un kādiem mērķiem augu aizsardzības līdzekli drīkst izmantot.</p> <p>2. Atļaujā nosaka prasības, kas attiecas uz augu aizsardzības līdzekļa laišanu tirgū un izmantošanu. Šīs prasības ietver izmantošanas nosacījumus, kas nepieciešami, lai atbilstu nosacījumiem un prasībām, kas ietvertas regulā, ar kuru apstiprina aktīvās vielas, drošinātāji un sinerģistus. Atļauja ietver augu aizsardzības klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK nozīmē.</p> <p>3. 2. punktā minētās prasības var ietvert:</p> <p>(a) līdzekļa ierobežojumu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļa izplatīšanu un izmantošanu, lai aizsargātu attiecīgo izplatītāju, izmantotāju un strādājošo veselību <u>un vidi</u>;</p> <p>(b) pienākumu informēt kaimiņus, kas var tikt pakļauti izsmidzinātajai vielai pirms līdzekļa izmantošanas un kas ir izteikuši lūgumu pēc šādas informācijas.</p>

Pamatojums

Komisijas priekšlikuma 30. panta 3. punkta teksts jāpapildina ar vārdiem “un vidi”, lai nodrošinātu vides (tostarp — gruntsūdeņu) aizsardzību. Nesen pieņemtajā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā par gruntsūdeņu aizsardzību ir noteikti pesticīdu daudzuma ierobežojumi gruntsūdeņos. Nebūtu pieļaujams, ka priekšlikums regulai ir pretrunā ar pienākumiem, kas dalībvalstīm uzlikti Gruntsūdeņu direktīvā. Lai dalībvalstis spētu izpildīt Gruntsūdeņu direktīvas prasības, būtu jānodrošina dalībvalstīm iespēja noteikt vietējiem apstākļiem atbilstošus ierobežojumus attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu atļauju piešķiršanu.

2. ieteikums

**Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū
40. pants****COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)**

Eiropas Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
40. pants Atļauju piešķiršana	40. pants Atļauju piešķiršana
<p>1. Dalībvalsts, kurai saskaņā ar 39. pantu iesniegts pieteikums, piešķir atļauju augu aizsardzības līdzeklim saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, tostarp klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK mērķiem, kā atsaucēs dalībvalsts.</p> <p>2. Atkāpjoties no 1. punkta un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, papildu nosacījumus drīkst noteikt attiecībā uz 30. panta 3. punktā minētajām prasībām.</p>	<p>1. Dalībvalsts, kurai saskaņā ar 39. pantu iesniegts pieteikums, piešķir atļauju augu aizsardzības līdzeklim saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, tostarp klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK mērķiem, kā atsaucēs dalībvalsts.</p> <p>2. Atkāpjoties no 1. punkta un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, papildu nosacījumus drīkst noteikt attiecībā uz 30. panta 3. punktā minētajām prasībām.</p> <p>3. <u>Atkāpjoties no 1. punkta un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, dalībvalsts, kurai saskaņā ar 39. pantu iesniegts pieteikums, var neatļaut augu aizsardzības līdzekli, ja ir zinātniski un tehniski pierādījumi, ka attiecīgā līdzekļa atļaušana šīs valsts teritorijā būs pretrunā ar 29. panta prasībām.</u></p>

Pamatojums

Nesen pieņemtajā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā par gruntsūdeņu aizsardzību ir noteikti pesticīdu daudzuma ierobežojumi gruntsūdeņos. Nebūtu pieļaujams, ka priekšlikums regulai ir pretrunā ar pienākumiem, kas dalībvalstīm uzlikti Gruntsūdeņu direktīvā.

Ierosinājums ieviest regulējumu, kurā paredzēta obligāta savstarpēja atzīšana, pamatojas uz pieņēmumu, ka zonas teritorijā apstākļi ir "samērā līdzīgi". Tomēr tie var būt ļoti atšķirīgi. Tādēļ ir svarīgi katrai dalībvalstij dot iespēju atteikties no savstarpējas atzīšanas, ja, atļaujot tās teritorijā lietot kādu līdzekli, radīsies pretruna ar Gruntsūdeņu direktīvas prasībām.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE